

ת"פ 43307/01/11 - מדינת ישראל נגד מרדכי בוחבוט

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 43307-01-11 מדינת ישראל נ' בוחבוט
בפני כבוד השופט אלעזר נחלון
מאשימה מדינת ישראל
נגד
נאשם (מבקש) מרדכי בוחבוט

החלטה

א. כללי

1. לפני בקשה לביטול תוספת פיגור שנוספה לסכומי הפיצוי שהוטלו על המבקש במסגרת גזר הדין בהליך שכאן, משנת 2012.

ב. רקע תמציתי

2. המבקש הורשע לאחר שמיעת עדויות בשתי עבירות של קשירת קשר לפשע (לפי סעיף 499(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין או החוק)), הצתה (לפי סעיף 448(א) רישא לחוק), קשירת קשר לעוון (לפי סעיף 499(א)(2) לחוק), שידול לנשיאת נשק (לפי סעיפים 144(ב) ו-144(ג)(3) בצירוף סעיף 30 לחוק), והספקת סם מסוכן לפי סעיף 13 לפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], תשל"ג-1973.

3. בהכרעת הדין נקבע, בתמצית, כי בעקבות סכסוך גירושין בין חברו של המבקש לבין בת זוגו קשר המבקש עם החבר לפגוע באביה של בת הזוג (להלן: הנפגע) בדרכים שונות, תמורת תשלום, תוך הסתייעות באדם נוסף. בין היתר הציתו המבקש והאדם הנוסף את רכביהם של הנפגע ורעייתו, וכתוצאה מן ההצתה נגרם נזק כבד לכלי הרכב וכן לפרגולה הניצבת בכניסה לביתם. כמו כן קשר המבקש עם האדם הנוסף להשליך רימון רסס לעבר בית הנפגע כדי להפחידו, אולם נתקל בקשיים להשגת הרימון. נוסף על כך קשר המבקש עם האדם הנוסף לתקוף את הנפגע ולשבור את ידיו ואת רגליו באמצעות מוט ברזל בתמורה לתשלום, ואף פעל לשם מימוש התקיפה, אך זו לא בוצעה בפועל משום שהאדם הנוסף החל לשמש כסוכן סמוי מטעם משטרת ישראל. במסגרת המפגשים ביניהם, מסר המבקש לאדם הנוסף סם מסוכן מסוג קוקאין במשקל 0.311 גרם נטו.

4. ביום 9.1.12 נגזרו על המבקש עונשים שונים, וביניהם עונש מאסר בפועל של ארבע שנים, מאסרים על תנאי כמפורט בגזר הדין, ופיצוי לנפגע בסך של 100,000 ₪. לטענת המבקש, בשל אי תשלום הפיצוי במועד נוספה לו תוספת פיגור בסך של 87,334 ₪. מכאן הבקשה להפחית את תוספת הפיגור.

ג. טענות הצדדים

5. המבקש טוען, בין היתר, כי לא שילם את סכום הפיצוי במועד משום שהיה במאסר. עוד טוען המבקש כי התדרדר לפשע בשל נסיבות משפחתיות וכלכליות מורכבות, וכי מאז שחרורו בשנת 2020 (ככל הנראה ממאסר נוסף

עמוד 1

שהוטל עליו בהליכים אחרים) החליט לעזוב את דרך הפשע והוא עושה מאמץ לשלם חובות הרובצים עליו. לטענת המבקש מצבו הכלכלי מורכב; בינתיים הוא התחתן בשנית ונולדו לו שני ילדים קטינים, המצטרפים לשני ילדיו הבגירים מנישואין קודמים; והוא מתגורר בדיר ציבורי. בנוגע לפיצוי מושא הבקשה טוען המבקש כי המרכז לגביית קנסות אגרות והוצאות (להלן: המרכז לגביית קנסות) פרס את תשלומי כך שישלם ₪ 1,000 מדי חודש, ועד עתה הוא עומד בתשלומים שהוטלו עליו, אולם לדבריו "גם אם ישלם כל חייו לא יסתיים עקב הריבית פיגורים". לטענת המבקש, בסך הכל הוא שילם ₪ 41,870 על חשבון סכום הפיצוי לפני ההסדר ולאחריו.

6. המדינה מתנגדת לבקשה. לטענת המדינה המבקש שוחרר ממאסרו בגין ההליך שכאן בראשית שנת 2015 ומאז לא שילם את הפיצוי במלואו ואין מקום להתחשב בו עוד. המדינה ציינה כי הנפגע הלך בינתיים לבית עולמו, וכי גם משפחתו מתנגדת לבקשה ולמיטב ידיעתם לא הועבר לו סכום כלשהו על חשבון הפיצוי.

7. המרכז לגביית קנסות התייחס אף הוא לבקשה, ובין היתר פרס את עיקרי העובדות הרלוונטיות בנוגע לחוב (ראו התייחסויותיו מיום 17.7.22 ומיום 21.7.22).

ג. דיון והכרעה

8. סעיף 67(א) לחוק העונשין התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין או החוק) קובע כי "קנס שלא שולם, כולו או מקצתו, במועד הקבוע, תיווסף עליו תוספת פיגור". סעיף 69(א) לחוק קובע כי "בית המשפט או הרשם רשאים לפטור אדם, על פי בקשתו, מתשלום התוספת, כולה או מקצתה...". סעיף 77(ג) מוסיף וקובע כי "לענין גביה, דין פיצויים לפי סעיף זה כדין קנס". סעיף זה פורש כמחיל על פיצוי המוטל במסגרת הליך פלילי גם את ההוראות בדבר תוספת הפיגור ובדבר סמכות בית המשפט לפטור ממנה (ראו: ע"פ 1987/17 פלוני נ' מדינת ישראל (25.7.2019); רע"ב 6445/13 צדוק נ' המרכז לגביית קנסות (13.3.2014); רע"א 8994/11 חליל נ' מדינת ישראל (29.4.2012); רע"א 4265/17 ג'ורן נ' מדינת ישראל (13.11.2017); והשוו לפריסת או דחיית תשלום פיצוי או קנס, שהסמכות להחליט עליהן מסורה למנהל המרכז לגביית קנסות על פי סעיף 65(א) לחוק המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות, התשנ"ה-1995, להלן: חוק המרכז לגביית קנסות).

9. מה הם השיקולים שעל בית המשפט לשקול בעת שהוא נדרש לבקשה לפטור מתוספת פיגור? סעיף 69(א) לחוק העונשין מסתפק בקביעה כללית שלפיה פטור מתשלום תוספת פיגור יינתן אם "היו סיבות סבירות לאי תשלום הקנס או חלק ממנו במועד הקבוע" (להחלת הוראה זו על בקשה מעין זו שכאן ראו למשל ע"פ 3933/19 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 5 (5.5.2020); ע"פ 1987/17 הנזכר; והשוו לסמכות לביטול תוספת פיגור בעניין קנס, בסעיף 5ג לחוק המרכז לגביית קנסות). עם זאת, הדעת נותנת כי בבחינת סבירות הסיבות לאי התשלום יש להבחין בין קנס ובין פיצוי. האבחנה נובעת מכך שכאשר מדובר בפיצוי, הרי שאת הסבירות יש לשקול לא רק בראי האינטרס הכללי שבמימוש פסקי דין ללא דיחוי, אלא גם בראי עניינו של נפגע העבירה הקונקרטי שהפיצוי לא שולם לו. לא בכדי נקבע כי יש לצרף נפגעים אלה כמשיבים לבקשה (רע"א 8994/11 הנזכר, פסקה 7; ע"פ 1987/17 פסקה 6).

10. במקרה שכאן, המסמכים שהוצגו מלמדים לכאורה כי המבקש אכן שהה בבית הסוהר עד שנת 2020, וכי רובצים עליו שורה של חובות. כמו כן מלמדים המסמכים לכאורה כי מאז שנת 2020 עומד המבקש בפריסת תשלום הפיצוי שנקבעה לו על ידי המרכז לגביית קנסות, ומשלם סך של ₪ 1,000 מדי חודש (ראו גם סעיף 6 לתשובת המרכז). בסך הכל שילם המבקש סך של ₪ 41,870 מתוך סכום הפיצוי (נספח 1 לתשובת המרכז).

11. מנגד, יש לשקול את האינטרס הציבורי שעבריינים ישלמו סכומים שהוטלו עליהם ללא דיחוי, ואת התמריץ

לכך כפי שהוא מתבטא בהטלת תוספת פיגור (לעניין אינטרס זה השוו: ע"פ 111/99 שוורץ נ' מדינת ישראל, פ"ד נד(2) 241, 268 (2000)); את האינטרס של נפגעי העבירה שסכום הפיצוי שנפסק להם ישולם ללא דיחוי על מנת לאפשר להם לעשות בו שימוש מיטיב, ואת התמריץ לכך כפי שהוא מתבטא בהטלת תוספת פיגור; וכן את הרצון לפצות את משפחת הנפגע שכאן בגין השיהוי בקבלת התשלום, אשר הביא לכך שהנפגע לא זכה ליהנות ממנו בטרם הלך למרבה הצער לבית עולמו. כמו כן יש לשקול את העובדה שאת המאסר בגין ההליך שכאן סיים המבקש לרצות לפני מספר שנים לכאורה, ושהותו הנוספת במאסר עד שנת 2020 נבעה ככל הנראה מהליכים אחרים, אשר מידת ההצדקה להתחשב בהם מוגבלת יותר. יש גם לשקול את האמירה כי "אין לאפשר הגשת בקשה בעניין זה בחלוף שנים רבות מאז סיום ההליכים", כאשר קשה לחלוק כי זהו המצב במקרה שכאן (ראו: ע"פ 7916/04 פלוני נ' מדינת ישראל (13.2.2013)).

12. באיזון בין השיקולים השונים, ומתוך רצון לאפשר ליורשי הנפגע לקבל סכום ממשי ולו באיחור, אני מורה כדלקמן:

א. עד ליום 2.10.22 ישלם המבקש סך של ₪ 60,000 (סכום זה ישלם בקירוב את הסכום הנומינלי של הפיצוי שנפסק).

ב. אם ישלם המבקש את הסכום דלעיל במועד, וכן אם יוסיף לעמוד בהוראות הפריסה שנקבעו ותיקבענה על ידי המרכז לגביית קנסות, הרי שלסכום הפיצוי שנפסק יתווספו הפרשי הצמדה וריבית בהתאם לחוק פסיקת ריבית והצמדה, התשכ"א-1961, וזאת מיום גזר הדין עד למועד השלמת התשלום בפועל.

ג. אם לא ישלם המבקש את הסכום דלעיל במועד או לא יעמוד בהוראות הפריסה שנקבעו ותיקבענה על ידי המרכז, יעמוד מלוא סכום החוב על כנו וימשיך לצבור תוספת פיגור מכוח סעיף 67 לחוק בהתאם להוראות הדין.

13. ככל שלטענת יורשי הנפגע לא הועבר לנפגע או להם סכום כלשהו מסכומי הפיצוי, מוצע כי יפנו אל המרכז לגביית קנסות לשם בירור העניין.

14. ניתן להשיג על החלטה זו בהתאם להוראות הדין.

ניתנה היום, כ"ב תמוז תשפ"ב, 21 יולי 2022, בהעדר הצדדים.